

А. Г. Яreshko, В. Г. Печериця, М. В. Куліш, А. К. Вородюхіна, О. А. Артюх
ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ СИТУАЦІЇ З МУЛЬТИРЕЗИСТЕНТНОГО ТУБЕРКУЛЬОЗУ ТА
ТУБЕРКУЛЬОЗУ З РОЗШИРЕНОЮ РЕЗИСТЕНТНІСТЮ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія»

Незважаючи на тенденцію до стабілізації показників захворюваності на туберкульоз в Україні, останнім часом епідситуація з туберкульозу в країні залишається складною. Однією з найсуттєвіших проблем сучасної фтизіатрії є хіміорезистентний туберкульоз (ХРТБ). Україна в 2014 році стала однією з п'яти країн світу з найвищим тягарем мультирезистентного туберкульозу (МРТБ), тому метою нашої роботи став аналіз сучасної епідемічної ситуації з МРТБ в Полтавській області.

Нами були проаналізовані історії хвороб хворих на МРТБ та офіційні матеріали річних звітів Полтавського обласного клінічного протитуберкульозного диспансеру за 2014–2015 роки. Для порівняння епіпоказників з загальнодержавними показниками використовували матеріали аналітично-статистичного довідника «Туберкульоз в Україні» (2015 р.).

Отримані результати показали, що в Полтавській області в 2014 р. МРТБ був вперше підтверджений у 414 хворих, що становило 40,27 % від загальної кількості нових випадків туберкульозу разом з рецидивами (1028 осіб), з них РРТБ був підтверджений у 102 (9,92%) хворих. В Україні частота виявлення МРТБ та РРТБ в 2014 році була значно меншою. МРТБ був вперше підтверджений у 28,39 (7855 хворих серед 27664 осіб), а РРТБ серед них був діагностований у 1201 (4,34) пацієнта серед 27664 хворих.

В Полтавській області в 2014 році в структурі МРТБ нові випадки становили 30,4, рецидиви туберкульозу — 33,6, інші випадки (невдача лікування за 1-ою категорією та ін.) — 36,0 випадків. Серед хворих з підтвердженням з РРТБ нові випадки були значно рідші — 7,4, рецидиви зустрічалися частіше — у 25,5, інші випадки склали — 67,1% випадків.

В 2015 р. в Полтавській області спостерігалось зменшення захворюваності на МРТБ і РРТБ порівняно з 2014 роком. МРТБ був вперше діагностований у 283 хворих (28,39 % від загальної кількості нових випадків туберкульозу разом з рецидивами (997 осіб), що дещо нижче загальноукраїнського показника — 31,16 % (8440 випадків серед 27087 хворих). Серед хворих з МРТБ у 92 (9,23 %) пацієнтів була підтверджений РРТБ, що більш ніж в 2 рази перевищувало загальноукраїнський показник, який становив 4,35 % (1178 випадків серед 27087 хворих). Але в структурі випадків МРТБ в Полтавській області в 2015 р. спостерігалось збільшення частоти нових випадків — 45,5 % та рецидивів — 38,7%, інші випадки зустрічалися значно рідше — у 15,8 % хворих. Відповідні тенденції в 2015р. спостерігалися у хворих з РРТБ: кількість нових випадків збільшилась до 19,6 %, випадків рецидивів — до 43,5 %, інші випадки склали — 36,9 % пацієнтів.

Отже, отримані результати вказують на несприятливу епідемічну тенденцію з МРТБ та особливо з РРТБ в Полтавській області. Спостерігається збільшення частоти МРТБ та РРТБ серед нових випадків та рецидивів туберкульозу. Це є свідченням того, що протокольна хіміотерапія туберкульозу досягла межі своїх можливостей і потребує перегляду підходів до лікування хіміорезистентного туберкульозу. На нашу думку, важливим резервом підвищення ефективності хіміотерапії хворих на резистентні форми туберкульозу є патогенетичні засоби, спрямовані на зміцнення захисних сил організму, покращення переносимості хворими хіміотерапевтичного навантаження і покращення біодоступності антибактеріальних препаратів.